

După ce în prima jumătate de an ni s-a explicat că e nevoie de regiuni pentru că județele actuale sunt prea mici pentru o bună coordonare a dezvoltării, guvernul s-a sicut la 180° și le consolidează exact pe acestea. Brambureala planului B, **explicată de EFOR**

Marea descentralizare

sau cum și-a tras Dragnea drumuri naționale și a cedat portul Galați către Liga lui Mitică

Principalele riscuri ale proiectului de descentralizare sunt:

- **În Transporturi, Sănătate și câteva funcții de control și avizare, se descentralizează prea mult și dezordonat;**
- **Unde se descentralizează corect (prestări servicii, active mărunte, sport, săli cinema) guvernul nu s-a asigurat că se va juca după reguli;**
- **Se profită de ocazie pentru a strica (iarăși) regulile de alocare financiară, în dauna primăriilor și avantajul CJ**

Portul maritim-fluvial Galați, nod intermodal și singurul port european care are conexiuni cu rutierul, calea ferată pe stil european și pe stil rusesc, unul din care se poate transporta ieftin marfă în și dinspre Constanța, va aparține de aici înainte primăriei Galați. Așa reiese din proiectul de lege a descentralizării propusă de Ministerul Dezvoltării; o puteți citi cu toții pe website aici¹.

Ce experiență managerială are primăria în a opera asemenea active

¹ <http://www.mdrap.ro/proiect-de-lege-privind-stabilirea-unor-masuri-de-descentralizare-a-unor-competente-exercitate-de-unele-ministere-si-organe-de-specialitate-ale-administratiei-publice-centrale-precum-si-a-unor-masuri-de-reforma-privind-administratia-publica>

comerciale complexe și cui va folosi această măsură, în afară de primarul-vedetă Marius Stan, om de bază în liga de fotbal a lui Mitică, prieten cu galacticii Meme & Gigi, nu se știe.

Problema din Transporturi

Nu-i doar Galațiul: într-un șuvoi de tabele-anexă cu – literalmente – sute de baze sportive, cinema-uri și grădini de vară, 28 de porturi dunărene trec cu cățul și purcel în patrimoniul consiilor locale unde se află; unele sunt consilii comunale. Bun, cățul și purcelul se descentralizează, dar nu și integral obligația de a finanța

operarea porturilor, unde guvernul dă în continuare bani, după criterii încă neclare. Cu alte cuvinte, se crează din nou, după obicei, acele splendide zone gri în care funcționează arbitrar pixul autorității: cine-i cu noi primește, cine nu, nu.

Dar vârful de interes și agitație va fi legat de terenurile și spațiile oarecum excedentare pe care Compania Națională "Administrația Porturilor Dunării Fluviale" și surata ei, a Dunării Maritime, le gestionau până acum; e drept, prost. Vom vedea cum se vor umple falezele Dunării de PUZ-uri, autorizări de vile și/sau dezmembrări auto sau concesionări fără licitație către primii grânari ai țării, că tot au trecut avizările de mediu și diverse alte inspecții la aleșii locali, prin același proiect de lege.

Că între timp o parte din porturi vor fi pe minus financiar (nu văd primăria comunei Socol eficientizând portul Baziaș; sau primăria Cetate portul omonim, nici măcar cu aportul de expertiză al moșierului local Dinescu); că se duce de râpă orice posibilitate de a avea un plan de dezvoltare a transportului pe apă integrat

strategiei Dunării, măcar de

2 anvergură regională; că va fi mai

complicat ca navele utilitare de la Severin să dragheze în portul Orșova, în aria lor tehnică de deservire, fiind necesare de acum negocieri și decontări – toate astea par să nu conteze, sunt detalii.

Ca să rămânem tot în domeniul transporturi, unde brambureala e maximă: anul trecut s-a decupat din CNADNR partea de autostrăzi ca să fie dată lui Dan Șova (fără efecte notabile). În loc ca Ministerul să finalizeze *Masterplanul* cu termen februarie 2014, ca să putem lua bani de la UE, acum se mai taie o bucată de la dna Mănescu (deoarece este

PNL), anume niște drumuri naționale neprecizate, ce se vor da Consiliilor Județene pentru a fi prinse la finanțare în Programul Operațional Regional (POR, adică sub dl Dragnea). Cu alte cuvinte, infrastructura rutieră națională, de

bine ce era condusă până în 2012, prost, cu o mână, se împarte acum la trei mâini (Șova, Mănescu, Dragnea).

La fel se aude și despre calea ferată, unde proiectele UE s-au mișcat și mai lent decât la drumuri: dl Dragnea vrea o bucată de CFR ca s-o bage tot în porția de la POR. Așa că Transporturile s-au enervat, au zis că renunță să se mai ocupe de programarea UE, să se ocupe de ea cine o vrea, dacă tot întind atâția dulăi de ciolan.

Ca atare, a căzut pleșca în brațele lui Teodorovici, la Ministerul Fondurilor Europene, să contracteze el repede niște consultanți externi care să scrie Programul Operațional Transporturi până în decembrie (?!). Un asemenea haos precum cel actual, sub guvernul USL, este fără precedent în România post-mineriade.

Problema coordonării

Exemplele cu porturile dunărene și drumurile naționale sunt doar o parte din puzderia de lucruri fușerite în proiectul de lege. Care are și părți bune, sau măcar un obiectiv inițial corect, făcut însă praf în aplicarea practică, după obiceiul pământului. Experții EFOR au susținut mereu descentralizarea, uneori chiar în dispute 1-1 cu Dragnea însuși, pe când el era șef de județ, deci ar fi aiurea să ne schimbăm acum părerea radical. În februarie, când guvernul a adoptat cunoscutul Memorandum cu "regionalizarea", de la care au pornit toate lucrurile, puțină lume a observat că acesta avea două puncte: (a) înființarea de regiuni; (b) atribuții suplimentare pentru nivelele deja existente.

Ambele erau legitime, dar primul a fost mai colorat, cu mare potențial vizual și a ocupat spațiul de discuție. S-au pornit caravane de dezbateri prin țară, cu vice-premierul în frunte, s-au făcut emisiuni TV, etc. Ni s-a spus, corect, că județele românești sunt prea mici pentru coordonarea dezvoltării într-o zonă (UE) fără granițe interne, în care lucrurile sunt privite cel puțin la scară regională; iar în afara UE, sub presiunea globalizării, la scară și mai înaltă.

După cum s-a remarcat în mod judicios, trendul european acesta este: se fac fuziuni la nivelul echivalent județelor (Italia, Franța, Finlanda, Suedia) sau se desființează nivelul cu totul (Grecia), întărindu-se în schimb regiunile; nimeni nu face invers, ca noi.

Or, după ce am fost bătuți la cap cu această teorie în prima jumătate a anului, când regionalizarea s-a împotmolit din motivele cunoscute

(Constituția), guvernul s-a sucit complet și pune în practică exact opusul a ceea ce a susținut până în iunie: întărește Consiliile Județene. După ce a pledat că ele sunt prea mărunte pentru atribuțiile de coordonare, fiind nevoie de regiuni, acum fix la județe se cedează deconcentratele cu funcții importante de coordonare a rețelei de prestări servicii școlare, medicale, etc.

Din neatenție și reflex (de înțeles) de a lovi în primul rând în ministerele PNL, era cât pe-acți să se spargă în teritoriu și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, construită recent cu ajutorul UE și Băncii Mondiale, o instituție care chiar merge, a pus ordine în sistem și n-avea nici o rațiune de a fi descentralizată. Au renunțat la idee

după discuții politice, nu tehnice. În tot cazul, o dată plasate la nivel NUTS III toate aceste active și competențe, ele nu vor mai putea fi mutate în altă parte, după regula empirică din democrații că ceva e

ușor de dat, dar mult mai greu de luat îndărăt. Cu alte cuvinte, regionalizarea e moartă din acest moment, chiar dacă s-ar mai reuși schimbarea Constituției.

Altminteri, s-au nimerit sub pixul MDRAP o grămadă de active și prestatori de servicii care e normal să fie la nivel local sau județean, precum cluburile sportive și săli de cinema; e absurd să ai zeci de grădini de vară împrăștiate prin țară și administrate de ministere de la București. Metroul, de asemenea, e firesc să meargă la Primăria București, fiind singurul în vreo capitală UE care nu e în subordinea autorității locale, ceea ce îngreunează adoptarea unei strategii municipale unificate de transport în comun.

Până în luna iunie, guvernul USL ne-a explicat că județele sunt prea mici și e nevoie de regiuni; apoi a trecut la întărirea Consiliilor Județene

Cuvântul cheie este însă "s-au nimerit", într-un iureș de a transfera județelor tot ce se poate – are, n-are rost – înainte de anul electoral 2014. Pe fondul și altor prostii comise din incompetență de guvern anul acesta, e pe cale să apară cea mai mare confuzie administrativă pe care a trăit-o recent statul român, a cărei amploare nu se vede pe de-a-ntregul numai din cauză că aparatul propagandă al coaliției guvernamentale încă prestează bine, acoperind totul cu teme false.

Problema alocărilor financiare

Și pentru că orice operă de largă anvergură epică, cum e proiectul de descentralizare, are un punct de tensiune în care se adună firele narațiunii, acesta se găsește, într-o prezentare oarecum modestă față de potențialul său nuclear, în Art 1 de la Titlul XI: "*sumele alocate pentru fiecare județ, potrivit alin. (1)... se repartizează pe unități administrative teritoriale prin hotărârea consiliului județean, adoptată după consultarea primarilor*". Vag, neprecizat, ca să nu se știe dacă se aplică la toate noile atribuții sau doar unele (că o parte aveau reguli de alocare), sau în general la tot ce este transfer către autorități locale.

S-a procedat ca și în chestiunea achizițiilor publice la companiile de stat, unde o lege românească ce contrazice directiva europeană a fost adoptată pentru a crea câțiva ani de confuzie și interpretări ambigue, interval numai bun pentru a pune la cale tot felul de achiziții fără licitație. Anume, deși poate nu e tehnic corect, unii se vor prevala de acest text pentru a face ce știu ei mai bine: alocări negociate către autoritățile locale.

Aceasta e viziunea marca Dragnea, formula magică pe care toți consultanții în descentralizare o știu și cu care se luptă ca Sisifii de două decenii, modelul India profundă: nu criterii, nu justificări cu motivație obiectivă, ci "maharajahul județean împarte sumele în înțelepciunea sa, după consultarea supușilor". Te bați și o scoți din Legea Finanțelor Locale și s-o înlocuiești cu criterii tehnice de alocare, apare la anul în Legea Bugetului; faci scandal și o omori acolo, și-o bagă apoi în legea stropirii pomilor; te pui cu vermorelul pe ea, se întoarce agățată de vreo ordonanță de reparat poduri.

Se vede treaba că proasta guvernare e greu de ucis, ca filoxera, că stă ascunsă în rădăcina ignoranței celor mulți și ipocriziei celor puțini.

Sorin Ioniță este analist de politici publice al

Aurel Vlaicu 87, ap. 3
Sector 2, București
www.expertforum.ro